

Chương 8

---

*Làm Thế Nào Để Tránh
Sự Suy Đòi Sa Sút?*

Bạn đã được nghe lời Phật dạy về những cách tích lũy tài sản vật chất và tích lũy tài sản tâm linh, và những cách để bảo vệ những tài sản đó.

Bây giờ bạn có duyên lành lắng nghe thêm những lời Phật dạy về những cách để phòng-tránh những sự sa sút về mặt vật chất và suy đồi về mặt đạo đức và tâm linh của một người.

Những lời khuyên dạy này được ghi lại trong bài “**Kinh Nguyên Nhân Suy Đồi**” (*Parabhava Sutta*). Kinh này Phật nói về những khả năng dẫn đến những sự sa sút, sự đi xuống và lụn bại của một người, ngược lại với ý nghĩa tích lũy và tiến bộ về mặt vật chất và tinh thần đã bàn trong các chương trước.

Các nguyên nhân dẫn đến sự sa sút về đời sống vật chất và suy đồi về đời sống tâm linh được Đức Phật chỉ ra một cách ngắn gọn. Đó là những nguyên nhân rất đời thường, và bất cứ ai trong chúng ta cũng đều biết rõ những nguyên nhân đó.

(1) Sự Sa Sút về Vật Chất

Những người thường dễ bị sa sút về mặt vật chất, không làm ra được gì, hoặc chỉ làm tiêu tán tài sản sự nghiệp, và trở nên nghèo khó là những người với những nguyên nhân sau đây:

1. *Người hay thích ngủ nhiều và hay la cà, đàn đúm. Người lơ là, lười biếng, hay phẫn nộ và thô lỗ.*
2. *Người phóng dăng, kẻ ăn nhậu, kẻ cờ bạc, luôn phung phí từng đồng tiền làm ra.*
3. *Người đã hết xuân xanh nhưng mê lấy gái (trai) trẻ, ngày đêm ghen hờn. Bỏ bê công ăn việc làm.*
4. *Người đi giao công việc sự nghiệp cho kẻ nát rượu và phung phí tiền của.*
5. *Người sinh ra trong gia đình đảng hoàng nhưng hư đốn, quá hám danh, tham tài.*

(2) Sự Suy Đồi về Đạo Đức

Những người sa sút về mặt đạo đức, không làm điều gì tốt đẹp, sống và làm việc thiếu đạo lý, và trở thành kẻ xấu là những người với những nguyên nhân sau đây:

1. *Người ăn nên làm ra, nhưng không đỡ đần phụng dưỡng cha mẹ khi cha mẹ già yếu.*
2. *Người giàu có dư thừa, nhưng không hề san sẻ, hay giúp đỡ người nghèo khó.*
3. *Người vinh danh về dòng tộc, về của cải và địa vị, nhưng khinh khi rẻ rúng bà con họ hàng.*

4. *Người bất mãn, chán chê vợ (chồng), ra đường trai gái, tà dâm.*

(3) Sự Sa Sút về Tâm Linh

1. *Người tôn trọng giáo pháp (Dhamma) (hay bất kỳ tôn giáo tốt đẹp nào) đều nên người, được tiến bộ tâm linh, trong khi những người chống phá giáo pháp hay tôn giáo thường sa sút về tâm linh.*
2. *Người ủng hộ kẻ xấu và tránh né người hiền đức. Người thích những việc gian ác hơn những việc thiện lành.*
3. *Kẻ lừa gạt sư thầy, gian trá với người đức hạnh.*

Nếu những ai rơi vào một trong mười hai (12) nguyên nhân trên, thì người đó giống như cũng như bị một ‘cánh cửa tiêu cực’ đó đóng lại, không còn đường tiến tiến bộ thêm về mặt đạo đức và tâm linh. Và bạn chắc chắn sẽ dẫn đến kết cục sa sút, bất hạnh và đau khổ.

Một người giàu có nhưng bất hiếu, không ngó ngàng đến cha mẹ già yếu thì chắc chắn đã là kẻ suy đồi và phá sản nhất về mặt đạo đức.

Người luôn xa lánh, tránh xa những giáo lý hay những tôn giáo tinh thần của con người, là người không bao giờ có được sự bình an và phúc lành đúng nghĩa trong đời, cũng không có niềm an ủi hay sự vô ngại nào đến khi càng gần đất xa trời.

Còn những ai luôn thấy được những hiểm họa, nguy hiểm của những nguyên nhân này, thường sống một cuộc đời đúng đắn, đức hạnh để phòng tránh những khả năng làm suy đồi cuộc đời mình và luôn phấn đấu sống hướng thượng về mặt

đạo đức và tâm linh, tìm thấy những niềm vô-ngại, bình-an, và hạnh-phúc bền lâu.

Rất ngắn gọn, nhưng rất đầy đủ, Đức Phật đã chỉ ra cho chúng ta tất cả những nguyên nhân làm con người sa sút về vật chất lẫn tinh thần và đạo đức. Tất cả những nguyên nhân này là không có gì là khó hiểu. Chẳng có những nguyên nhân nào là cao siêu hay bí ẩn.

Tránh được 12 nguyên nhân này thì một người đã trở nên thành đạt và đức hạnh trong đời sống của mình và gia đình.

▲ Sách & Tài Liệu Tham Khảo

1. *“Causes of Downfall Abound”* (Những nguyên nhân Suy Đồi) – tác giả Tormod Kinnes.
2. *Kinh “Parabhava Sutta”* (Kinh Nguyên Nhân Suy Đồi) – bản dịch Hòa Thượng Narada Thera.
3. *Kinh “Parabhava Sutta”* (Kinh Nguyên Nhân Suy Đồi) – bản dịch Ngài trưởng lão Piyadassi Thera.
4. *“The Wholesome Property”* (Tài Sản Lành Mạnh) – tác giả Ngài Aggamahapandita Bhaddanta U Pannya Vamsa.